

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.
Scheepersmaat 2
9405 TA Assen

DG Realisatie Groene Groei

Directie Transitie Diepe
Ondergrond

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/kgg

Behandeld door

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Ons kenmerk

V-35185

DGRGG-DTDO / 25856577

Uw kenmerk

ZO.Drenthe.Zuur.20241106v1.5

Bijlage(n)

Datum 07 april 2025

Betreft Ontwerp-instemmingsbesluit Actualisering winningsplan ZO-Drenthe
Zuur

Ontwerpbesluit

1. Aanvraag

Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V., geregistreerd onder KvK-nummer 04008869, (hierna: de NAM) heeft bij e-mailbericht van 31 oktober 2022 een aanvraag ingediend bij de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat. De NAM heeft de aanvraag bij e-mailberichten van 1 november 2022, 15 november 2022, 30 januari 2023 en 6 november 2024 aangevuld. De aanvraag betreft het verzoek om instemming met de actualisatie van het winningsplan ZO-Drenthe Zuur, voor de gasvelden Dalen DC, Dalen ZE22C en Oosterhesselen ZE22C. Met het meest recente winningsplan ZO-Drenthe Zuur van 22 december 2011 is op 24 augustus 2012 ingestemd.

De belangrijkste reden die de NAM aangeeft voor de actualisatie van het geldende winningsplan is de verlengde levensduur van de gasvelden die nog kunnen produceren tot en met 2032. Er is geen aanpassing nodig van het maximale totale productievolume ten opzichte van het meest recente winningsplan.

De Minister van Economische Zaken en Klimaat is op grond van artikel 34, derde lid, Mijnbouwwet (hierna: MbW) bevoegd op deze aanvraag te beslissen. Thans is deze bevoegdheid belegd bij de Minister van Klimaat en Groene Groei (hierna: de minister).

De NAM is houder van de winningsvergunningen voor koolwaterstoffen:

- Drenthe Iib, verleend bij beschikking van de minister van Economische Zaken van 16 maart 2012 met nr. ETM/EM/12015700 (Staatscourant 2012, 6883¹) en
- Schoonebeek, verleend bij koninklijk besluit van 3 mei 1948, nr. 19 (Staatscourant 1948, nr. 110) zoals nadien meermalen gewijzigd, laatstelijk bij beschikking van 28 september 2018 (Staatscourant 2018, 54377²).

¹ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2012-6883.html>

² <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2018-54377.html>

De onder het winningsplan ZO-Drenthe Zuur vallende gasvelden liggen voor het overgrote deel binnen de grenzen van deze winningsvergunningen, in de provincie Drenthe, binnen de grenzen van de gemeente Coevorden en in het verzorgingsgebied van het waterschap Vechtstromen. Volgens de NAM ligt een zeer klein deel van de gasvelden Dalen DC en Dalen ZEZ2C (in het winningsplan aangegeven als 'excess area') in het gebied waarvoor een door een ander gehouden winningsvergunning geldt. Overeenkomstig het bepaalde in Mbw artikel 42, tweede lid, heeft de NAM met de betreffende vergunninghouder afspraken gemaakt over de winning vanuit de gasvelden Dalen DC en Dalen ZEZ2C.

V-35185

DGRGG-DTDO / 25856577

De NAM verwacht uit de producerende gasvelden nog maximaal 258 miljoen normaal kubieke meter (Nm³)³ aardgas te kunnen winnen van de in totaal verwachte productie van 11,399 miljard Nm³. De NAM verwacht dat de gaswinning uit de gasvelden Dalen DC, Dalen ZEZ2C en Oosterhesselen ZEZ2C tot en met 2032 zal plaatsvinden.

2. Beleid gaswinning in Nederland

Het kabinet zet in op besparing en de ontwikkeling van duurzame energie. Gas zal echter, als transitiebrandstof, de komende jaren noodzakelijk blijven. Op dit moment wordt ruim een derde van het primair energieverbruik van Nederland nog ingevuld door aardgas. Dit gas is nodig voor huishoudens om te koken, douchen en huizen in de winter te verwarmen. Ook de Nederlandse industrie kan nog niet zonder. Er is op dit moment nog niet voldoende duurzame energie beschikbaar om helemaal te stoppen met het gebruik van aardgas. Stoppen met gaswinning uit kleine velden vergroot de Nederlandse afhankelijkheid van de import van gas van buiten Europa. Ook is de CO₂-uitstoot van de winning en transport van gas dat wordt gewonnen uit Nederlandse kleine velden enkele malen lager dan de uitstoot van geïmporteerd aardgas.

Het kabinet wil helderheid bieden over de rol en toekomst van gaswinning op land en zet zich daarom in om afspraken te maken met de sector over gaswinning op land in de transitieperiode. Dit is toegelicht in de brief aan de Tweede Kamer van 6 december 2024 (Kamerstukken II, 2024/25, 33529, nr. 1264).⁴

De minister benadrukt dat, ongeacht het uiteengezette belang van gaswinning in Nederland, activiteiten in de diepe ondergrond alleen plaatsvinden als dit veilig en verantwoord kan.

3. Juridisch kader

3.1. Mijnbouwregelgeving

Een winningsplan dient te worden getoetst aan de Mbw en de daarop gebaseerde regelgeving (zoals geldend op de datum van indiening van het verzoek tot instemming). De artikelen 34, 35 en 36 van de Mbw en artikel 24 van het Mijnbouwbesluit (hierna: Mbb) vormen het juridisch kader waaraan het winningsplan wordt getoetst.

³ Normaal kubieke meter is het volume gas omgerekend naar een bepaalde temperatuur en druk en wordt afgekort als Nm³.

⁴ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33529-1264.html>

Voordat de NAM over mag gaan tot gaswinning is, op grond van artikel 34, derde lid, van de Mbw, de instemming vereist van de minister met het winningsplan. Het winningsplan geeft concreet inzicht in de wijze waarop de winning wordt uitgevoerd en de effecten daarvan en dient te voldoen aan de eisen genoemd in artikel 35 van de Mbw. Artikel 24 van het Mbb bevat een aantal nadere eisen die aan een winningsplan worden gesteld. Het winningsplan dient onder meer een beschrijving te bevatten van de verwachte hoeveelheid aanwezige delfstoffen, de hoeveelheden jaarlijks te winnen delfstoffen, de bodembeweging als gevolg van de winning en de maatregelen ter voorkoming van schade door bodembeweging.

V-35185

DGRGG-DTDO / 25856577

Of de minister kan instemmen met het gewijzigde winningsplan, wordt getoetst aan artikel 36, eerste lid van de Mbw. De minister kan een instemming geheel of gedeeltelijk weigeren of daaraan voorschriften of beperkingen verbinden, indien dat gerechtvaardigd wordt door één van de volgende belangen:

- a. indien het in het winningsplan aangeduide gebied door de minister niet geschikt wordt geacht voor de in het winningsplan vermelde activiteit om reden van het belang van de veiligheid voor omwonenden of het voorkomen van schade aan gebouwen of infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan;
- b. in het belang van het planmatig gebruik of beheer van delfstoffen, aardwarmte, andere natuurlijke rijkdommen, waaronder grondwater met het oog op de winning van drinkwater, of mogelijkheden tot het opslaan van stoffen;
- c. indien nadelige gevolgen voor het milieu ontstaan;
- d. indien nadelige gevolgen voor de natuur worden veroorzaakt.

3.2. Voorbereidingsprocedure

Gelet op artikel 34, vierde lid van de Mbw is dit besluit tot instemming met het winningsplan voorbereid met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure als bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). De minister heeft advies gevraagd aan:

- de Adviesgroep Economische Zaken en Klimaat van de Nederlandse Organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek (TNO-AGE, hierna: TNO), op grond van artikel 123, 2e lid, van de Mbw,
- Staatstoezicht op de Mijnen, hierna: SodM (artikel 127 van de Mbw),
- de Technische commissie bodembeweging, hierna: Tcbb (artikel 35, tweede lid en artikel 114, tweede lid onder a van de Mbw tot 1 mei 2024),
- alle betrokken decentrale overheden (artikel 34, vijfde lid van de Mbw), en
- de Mijnraad (artikel 105, derde lid van de Mbw).

Om de betrokken decentrale overheden te ondersteunen bij het opstellen van hun advies heeft op 31 augustus 2023 een specifieke informatiesessie plaatsgevonden over het winningsplan. Hierbij waren aanwezig: de provincie Drenthe, de gemeenten Coevorden en Emmen, het waterschap Vechtstromen, de NAM, en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (nu ministerie van Klimaat en Groene Groei).

Dit ontwerpbesluit is op de volgende wijze bekendgemaakt:

- op 8 april 2025 is een kennisgeving met betrekking tot het ontwerpbesluit gepubliceerd in de Staatscourant; kennisgeving heeft ook plaatsgevonden in enkele huis-aan-huisbladen en langs elektronische weg, en
- op 8 april 2025 is door de minister het ontwerpbesluit aan de NAM gezonden.

Het ontwerpbesluit ligt van 9 april 2025 tot en met 20 mei 2025 ter inzage via <https://www.mijnbouwvergunningen.nl/zo-drenthe-zuur>

V-35185

DGRGG-DTDO / 25856577

Om omwonenden te informeren over gaswinning in de regio en over het ontwerp-instemmingsbesluit van de minister en het winningsplan ZO-Drenthe Zuur, wordt tijdens de terinzagelegging een publieke informatiemarkt georganiseerd waar iedereen informatie over de gaswinning kan inwinnen. De informatiemarkt vindt plaats op 16 april 2025 in Dalen bij Restaurant 't Oelnbret.

Een zienswijze op dit ontwerpbesluit kan, gedurende een periode van zes weken vanaf het moment dat dit ontwerpbesluit ter inzage wordt gelegd, worden ingediend bij:

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Inspraakpunt winningsplan ZO-Drenthe Zuur
Postbus 111
9200 AC Drachten

Na de inspraakperiode wordt het definitieve besluit opgesteld. Hoe te zijner tijd beroep kan worden ingesteld, staat in het definitieve besluit.

4. Adviezen van de adviseurs

Op het verzoek van de NAM om instemming met het winningsplan ZO-Drenthe Zuur hebben op verzoek van de minister de volgende adviseurs advies uitgebracht:

- TNO heeft op 7 juni 2023 advies uitgebracht (kenmerk: AGE 23-10.053, gedateerd 25 april 2023);
- SodM heeft op 11 juli 2023 advies uitgebracht (kenmerk: ADV-8129) en op 10 maart 2025 een inhoudelijk ongewijzigde versie van dit advies verstuurd waar het gasveld Emmen-Nieuw Amsterdam geen onderdeel meer van is;
- de Tcbb heeft op 24 oktober 2023 advies uitgebracht (kenmerk: TCBB/26500444);
- Gedeputeerde Staten van de provincie Drenthe hebben op 26 september 2023 advies uitgebracht (kenmerk: 39/4.1/2023001257) en uit eigen beweging na de adviestermin op 2 november 2023 een aanvullend advies verstuurd met betrekking tot gasveld Emmen-Nieuw Amsterdam (kenmerk: 44/5.2/2023001485);
- het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Coevorden heeft op 1 november 2023 advies uitgebracht (kenmerk: 50525-2023:189279);
- het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Emmen heeft op 1 november 2023 advies uitgebracht (kenmerk: 290303-2023:941097);
- het dagelijks bestuur van het waterschap Vechtstromen heeft op 6 oktober 2023 advies uitgebracht (kenmerk: Z - 2344725/23167867);
- de Mijnraad heeft op 28 december 2023 advies uitgebracht (kenmerk: MIJR/43541730).

Naast het winningsplan van de NAM hebben de betrokken decentrale overheden tevens de adviezen van SodM en TNO ontvangen.

Nadat alle adviezen zijn uitgebracht, heeft de NAM op 6 november 2024 een aanvulling op de aanvraag ingediend. De NAM wijzigt hiermee de aanvraag. De NAM trekt het deel van de aanvraag dat over het gasveld Emmen-Nieuw Amsterdam ZE22C gaat, in. Dit maakt dat het winningsplan geen betrekking meer heeft op gaswinning binnen de grenzen van de gemeente Emmen. Het uitgebrachte advies van de gemeente Emmen, en alle onderdelen van adviezen die over het gasveld Emmen-Nieuw Amsterdam ZE22C gaan, laat de minister daarom onbesproken in dit ontwerpbesluit.

V-35185

DGRGG-DTDO / 25856577

5. Winningsplan op hoofdlijnen, adviezen en beoordeling

Hieronder wordt per onderwerp op hoofdlijnen beschreven wat de NAM hierover in de aanvraag heeft opgenomen. Per onderwerp volgen eventuele adviezen van de adviseurs. Dan volgt de beoordeling, waarbij op basis van een integrale afweging wordt beargumenteerd of eventuele adviezen worden overgenomen.

5.1. Planmatig beheer en gebruik delfstoffen

5.1.1. Winningsplan

In het winningsplan ZO-Drenthe Zuur beschrijft de NAM de winning van aardgas uit de gasvelden Dalen DC, Dalen ZE22C en Oosterhesselen ZE22C. Uit deze gasvelden is eerder aardgas gewonnen. De instemming met het meest recente winningsplan liep eind 2022 af. De NAM verwacht dat uit deze gasvelden nog gas gewonnen kan worden en vraagt daarom instemming met een gewijzigd winningsplan aan, een zogeheten actualisatie van het winningsplan. De NAM verwacht aardgas te winnen uit alle genoemde velden tot en met 2032. De NAM heeft geen verhoging aangevraagd van het maximale totale productievolume.

De NAM verwacht nog maximaal 42 miljoen Nm³ uit het gasveld Dalen DC te winnen, dan is in totaal 798 miljoen Nm³ gewonnen. Voor gasveld Dalen ZE22C is de verwachting nog maximaal 87 miljoen Nm³ te winnen (7.043 miljoen Nm³ in totaal) en voor Oosterhesselen ZE22C is de verwachting nog maximaal 129 miljoen Nm³ te winnen (3.558 miljoen Nm³ in totaal).

5.1.2. Adviezen

Advies TNO

TNO merkt net als de NAM op dat de daadwerkelijke productie zal afhangen van het gedrag van de putten, waarbij de onzekerheden toenemen dichtertegen het einde van de verwachte productietermijn. De wijze waarop de NAM voornemens is de gasvelden te produceren is conform de huidige kennis en technieken. Uit het oogpunt van planmatig gebruik vindt TNO dit doelmatig en efficiënt. De maximale totale gaswinning blijft binnen het volume waar eerder mee is ingestemd.

Advies SodM

SodM is het met de NAM en TNO eens dat de daadwerkelijke productie zal afhangen van het gedrag van de putten, waarbij de onzekerheden toenemen dichtertegen het einde van de verwachte productietermijn. SodM vindt dat, indien gerealiseerd, de voorgestelde winning naar huidige kennis en techniek, planmatig en efficiënt uitgevoerd zal worden.

Advies provincie Drenthe

De provincie Drenthe constateert dat de wijziging van het winningsplan feitelijk alleen betrekking heeft op de verlenging van de einddatum en heeft hier geen bezwaar tegen.

V-35185

DGRGG-DTDO / 25856577

Advies gemeente Coevorden

De gemeente Coevorden komt tot de conclusie dat deze aanvraag niet leidt tot grote veranderingen. Wel geeft de gemeente aan dat in Coevorden wordt gewerkt aan klimaatadaptieve maatregelen om de gevolgen van klimaatverandering te beperken. De winning van deze gasvoorraad zal echter bijdragen aan klimaatverandering. Dat is een nadelig gevolg voor het milieu dat SodM niet benoemt. Het verzoek van de gemeente Coevorden is om dit wel mee te nemen in de besluitvorming.

Advies Mijnraad

De Mijnraad geeft aan dat de actualisatie van het winningsplan geen winning van additionele gasvolumes betreft in vergelijking met het meest recente winningsplan. Het is slechts nodig omdat door vertraging de oorspronkelijk beoogde einddatum van de winning is overschreden.

5.1.3. Beoordeling planmatig beheer en gebruik delfstoffen

Bij planmatig gebruik en beheer dient sprake te zijn van een efficiënte winning van de delfstof, waarbij de wijze waarop, het tempo waarmee en de hoeveelheid te winnen gas van belang zijn. De beoordeling draait vooral om de vraag of de door de mijnbouwonderneming in het winningsplan aangegeven winbaarheidsfactor reëel is, gezien de technische parameters en geologische omstandigheden van het gasveld. Daarnaast dient een andere gebruiksvorm van de ondergrond door de gaswinning niet ongewenst onmogelijk gemaakt te worden.

De minister is het met de gemeente Coevorden eens dat de ontwikkeling van duurzame energie van belang is. Gas zal echter, als transitiebrandstof, de komende jaren noodzakelijk blijven. Er is op dit moment nog niet voldoende duurzame energie beschikbaar om helemaal te stoppen met het gebruik van aardgas. Het kabinet zet zich in om afspraken te maken met de sector over gaswinning op land in de transitieperiode. Dit is toegelicht in de brief aan de Tweede Kamer van 6 december 2024 (Kamerstukken II, 2024/25, 33529, nr. 1264).⁵

Geen andere gebruiksvormen van de ondergrond, zoals geothermie, zijn ter plekke voorzien. Gaswinning uit de gasvelden Dalen DC, Dalen ZE22C en Oosterhesselen ZE22C past dan ook in het planmatig gebruik en beheer van delfstoffen. TNO en SodM achten de gaswinning ZO-Drenthe Zuur doelmatig en efficiënt. De minister stelt op basis van de ontvangen gegevens vast dat het winningsplan ZO-Drenthe Zuur overeenstemt met de principes van planmatig beheer.

5.2. Bodemdaling

Gelet op artikel 35, lid 1, onder f van de Mbw bevat een winningsplan een beschrijving van de effecten van bodembeweging als gevolg van de winning.

⁵ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33529-1264.html>

Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen bodemdaling en bodemtrilling. De effecten van bodemdaling worden in dit onderdeel beoordeeld. De effecten van bodemtrilling komen aan de orde in § 5.3 van dit besluit.

V-35185

DGRGG-DTDO / 25856577

Bodemdaling kan worden onderverdeeld in autonome bodemdaling en bodemdaling veroorzaakt door mijnbouwactiviteiten. Autonome bodemdaling is een natuurlijke daling door bijvoorbeeld inklinking van veen of kleilagen in de ondiepe bovengrond. Bodemdaling door gaswinning vindt zijn oorzaak in de diepe ondergrond, veelal meer dan twee kilometer diep. De gesteentelaag waarin het gas zich bevindt, zal iets compacter worden als gevolg van de gaswinning. Door de gaswinning wordt de druk in die gesteentelaag lager en duwen de bovenliggende aardlagen de gashoudende laag iets ineen. Afhankelijk van onder andere de aard en de dikte van de gashoudende gesteentelaag, kan worden berekend hoeveel centimeter die laag indikt en hoe dat doorwerkt naar de oppervlakte. De bodemdaling zal zich aan de oppervlakte altijd in de vorm van een zeer platte kom (soms ook wel schotel genoemd) voordoen, egaal oplopend van het diepste punt van de bodemdalingsskom naar nul aan de rand van de kom. De bodemdalingsskom is groter dan het gasveld zelf en kan bodemdalingsskommen van andere mijnbouwactiviteiten overlappen. Dit wordt cumulatieve bodemdaling genoemd. Als daar sprake van is worden altijd de cumulatieve effecten beschreven en beoordeeld.

5.2.1. Winningsplan

In het winningsplan is door de NAM aangegeven dat de door de gaswinning uit de gasvelden van het winningsplan ZO-Drenthe Zuur verwachte totale bodemdaling minder dan 4 cm is. De verwachte toekomstige bodemdaling door de gaswinning uit de gasvelden ZO-Drenthe Zuur bedraagt minder dan 2 cm.

De NAM geeft aan dat de totale cumulatieve bodemdaling door alle gas- en oliewinning in de buurt minder dan 4 cm zal zijn boven het gasveld Oosterhesselen en minder dan 8 cm boven het gasveld Dalen.

Om de onzekerheid in de toekomstige bodemdaling te berekenen heeft de NAM de onzekerheid in drukdaling gecombineerd met de onzekerheid in waarden voor de geomechanische parameters. Deze combinatie van onzekerheden leidt volgens de NAM tot minder dan 6 cm maximale totale bodemdaling veroorzaakt door de gaswinning uit de gasvelden van dit winningsplan, inclusief onzekerheid. Inclusief onzekerheid is de totale cumulatieve bodemdaling door alle gas- en oliewinning 10 cm boven de meest zuidoostelijke punt van het gasveld Dalen. Beide waarden zijn 2 cm meer dan de bodemdalingssvoorspelling zonder onzekerheid. De onzekerheid bedraagt dus 2 cm.

De toekomstige bodemdaling zal volgens het meetplan Zuidoost-Drenthe worden gemonitord.

5.2.2. Adviezen

Advies TNO

TNO heeft een controleberekening uitgevoerd op de prognose van de bodemdaling veroorzaakt door de gasvelden van ZO-Drenthe Zuur. Hierbij komt TNO op soortgelijke bodemdaling uit sinds het begin van de gaswinning tot 2100 boven de gasvelden Dalen en Oosterhesselen. TNO komt op iets meer dan 4 cm (maar minder dan 6 cm) bodemdaling uit, waar de NAM op minder dan 4 cm uitkomt.

De NAM heeft aanvullende informatie geleverd waaruit blijkt dat de NAM ook op iets meer dan 4 cm bodemdaling uitkomt boven de gasvelden Dalen en Oosterhesselen.

V-35185

DGRGG-DTDO / 25856577

TNO concludeert dat de in deze aanvraag gepresenteerde na-ijlcomponent van de bodemdaling door gasproductie al is veroorzaakt, de relatief geringe extra gasproductie van de huidige aanvraag heeft hier nauwelijks invloed op. Slechts een halve millimeter bodemdaling zal het gevolg zijn van de extra gasproductie.

TNO is van mening dat het door de NAM gebruikte bodemdalingsmodel een verbetering is ten opzichte van het model dat is gebruikt in het meest recente winningsplan.

TNO benadrukt echter dat onafhankelijk van instemming met extra gaswinning in dit winningsplan, nader wetenschappelijk onderzoek naar onderdelen van het bodemdalingsmodel wenselijk is.

Advies SodM

SodM oordeelt dat de maximale samengestelde bodemdaling boven de gasvelden ZO-Drenthe Zuur veroorzaakt door de gaswinning uit deze aanvraag en gas- en oliewinning in de omgeving minder dan 10 cm zal zijn (inclusief onzekerheid). Hiervan is 0,5 millimeter (0,05 cm) cm toe te schrijven aan het voorzetten van de winning.

Advies Tcbb

De Tcbb kan zich op basis van de haar ter beschikking staande gegevens vinden in de beoordeling van de te verwachten bodemdaling door TNO en SodM.

Advies waterschap Vechtstromen

Het is het waterschap Vechtstromen onvoldoende duidelijk met welk productiescenario van winningsplan Schoonebeek Gas rekening is gehouden bij het bepalen van de cumulatieve bodemdalingseffecten. Dit is volgens het waterschap van belang, omdat een hoger productiescenario in Schoonebeek-Gas mogelijk tot grotere cumulatieve effecten in ZO-Drenthe Zuur kan leiden.

Advies Mijnraad

De Mijnraad ziet, gezien de zeer geringe omvang van de verwachte toekomstige bodemdaling van een halve millimeter die samenhangt met dit winningsplan, geen reden om de instemming met dit winningsplan te weigeren.

5.2.3. Beoordeling bodemdaling

De minister stelt vast dat het aannemelijk is dat de nog te verwachten toekomstige bodemdaling als gevolg van de gaswinning uit de gasvelden Dalen DC, Dalen ZE22C en Oosterhesselen ZE22C conform de prognose in het winningsplan verloopt en minder dan 2 cm (inclusief onzekerheid minder dan 4 cm) zal bedragen. Het merendeel van deze bodemdaling wordt veroorzaakt door de na-ijlende compactie van de gasproductie die al heeft plaatsgevonden. De minister vindt het aannemelijk dat de uiteindelijke cumulatieve bodemdaling door gas- en oliewinning in dit gebied, inclusief de omringende velden en inclusief onzekerheid, maximaal 10 cm zal bedragen.

De minister baseert zich daarbij op de adviezen van SodM en TNO en stelt vast dat het voortzetten van de gaswinning conform de huidige aanvraag slechts een 0,5 millimeter (0,05 cm) bijdraagt aan de totale bodemdaling in 2100.

V-35185

DGRGG-DTDO / 25856577

De minister onderschrijft de adviezen van TNO en kan zich in zijn algemeenheid nader wetenschappelijk onderzoek naar onderdelen van het gebruikte bodemdalingsmodel voorstellen. Echter de minister acht onderzoek in het kader van dit instemmingsbesluit, dat slechts een halve millimeter bodemdaling tot gevolg heeft, niet proportioneel.

De minister stelt ten aanzien van het advies van het waterschap Vechtstromen dat de NAM verplicht is om in een winningsplan rekening te houden met de maximale bodemdaling die voortvloeit uit andere winningsplannen in de omgeving. De NAM heeft rekening gehouden met het bodemdalingsscenario van het in 2022 ingediende winningsplan Schoonebeek gas zonder waterinjectie omdat dit ten tijde van de indiening van het winningsplan ZO-Drenthe Zuur de verwachting was. Op deze wijze heeft de NAM rekening gehouden met het scenario waarin de meeste bodemdaling vanuit Schoonebeek kan optreden.

Op grond van het vorenstaande ziet de minister in de verwachte bodemdaling geen aanleiding om instemming te weigeren of om beperkingen of voorschriften ten aanzien van de bodemdaling aan haar instemming te verbinden.

5.3. Bodemtrilling

Gasvelden worden op basis van een seismisch risicoanalyse (hierna: SRA) geïnclassificeerd in drie risicocategorieën: categorie I, categorie II en categorie III. Hierbij is het risico op schade als gevolg van een beving in risicocategorie I kleiner dan in risicocategorie II en in risicocategorie II kleiner dan in risicocategorie III. De indeling in een bepaalde risicocategorie bepaalt uiteindelijk of, en welke, maatregelen getroffen moeten worden door de operator, in dit geval de NAM.

De SRA bestaat uit drie stappen die afhankelijk van de uitkomst per stap worden doorlopen. De eerste stap bestaat uit het bepalen van de kans op beven en de berekening van de sterkste beving waar theoretisch gezien rekening mee moet worden gehouden. Geen verdere onderzoeksstappen zijn noodzakelijk voor velden die op basis van deze berekeningen een verwaarloosbare kans hebben om een beving te genereren als gevolg van gaswinning, of waar geen bevingen sterker dan $M=2,5$ op de schaal van Richter te verwachten zijn. Voor deze velden volstaat monitoring van de seismische activiteiten in het gebied door middel van het seismische meetnetwerk van het KNMI.

5.3.1. Winningsplan

De NAM heeft een SRA uitgevoerd conform de tijdelijke leidraad "Methodiek voor risicoanalyse omtrent geïnduceerde bevingen door gaswinning" (versie 1.2, 1 februari 2016, SodM). De te verwachten sterkte van een geïnduceerde beving is voor gasveld Dalen DC kleiner dan $M=2,5$ op de schaal van Richter. Dit gasveld valt daarmee direct in de laagste risicocategorie van de SRA (risicocategorie I). Voor de overige gasvelden is het nodig gebleken om de risicomatrix te gebruiken, dat is stap 2 van de SRA. Uit deze risicomatrix blijkt volgens de NAM dat deze gasvelden in de laagste risicocategorie (categorie I) zitten.

Het monitoren van de seismische activiteit rondom de gasvelden van ZO-Drenthe Zuur zal worden gerealiseerd met behulp van het huidige KNMI-meetnetwerk.

Alle trillingen vanaf $M=1,5$ op de schaal van Richter kunnen volgens de NAM worden gelokaliseerd.

V-35185

DGRGG-DTDO / 25856577

De NAM geeft aan dat het seismisch risicobeheersplan voor kleine velden te vinden is op de NAM-website⁶ en van toepassing is op de velden in dit winningsplan. Hierin wordt uitgelegd welke acties worden genomen indien bevingen worden geobserveerd, waarbij gebruik wordt gemaakt van een "verkeerslichtsysteem." De meest concrete actie die genoemd wordt is dat het veld wordt ingesloten op het moment dat een beving plaatsvindt met een magnitude die groter is dan $M=3$ op de schaal van Richter.

5.3.2. Adviezen

Advies TNO

TNO heeft de invoerparameters voor de SRA gecontroleerd en nagerekend en komt tot eenzelfde resultaat. TNO classificeert alle ZO-Drenthe Zuur gasvelden, net als de NAM, in seismische risicocategorie I. Hiermee is het seismisch risico niet veranderd ten opzichte van het meest recente winningsplan.

Advies SodM

SodM kan zich vinden in de analyse van de NAM en komt net als de NAM en TNO tot de conclusie dat de gasvelden van ZO-Drenthe Zuur zich in de laagste risicocategorie (categorie I) bevinden. De bestaande monitoring van seismische activiteit via het reguliere monitoringsnetwerk van het KNMI met seismometers en versnellingsmeters is voldoende voor deze gasvelden.

Advies Tcbb

Op basis van de haar ter beschikking staande gegevens ondersteunt de Tcbb de beoordeling van SodM en TNO dat het seismisch risico voor ZO-Drenthe Zuur in de laagste risicocategorie van de huidige leidraad valt (categorie I).

Advies gemeente Coevorden

De gemeente Coevorden wijst op een na-ijleffect dat in het winningsplan wordt genoemd. Voor de gemeente Coevorden is het nog niet duidelijk of ook aardbevingen te verwachten zijn als de aardgaswinning niet wordt opgestart. De gemeente Coevorden ontvangt graag een stappenplan dat in werking wordt gezet wanneer een aardbeving plaatsvindt.

5.3.3. Beoordeling bodemtrilling

Als gevolg van gaswinning kan de druk in het gasveld in de diepe ondergrond dalen en kunnen spanningsverschillen optreden. Soms kan daardoor een kleine, plotselinge verschuiving optreden in dat gasveld. Dat is een bodemtrilling. Als de bodemtrilling sterk genoeg is, kan deze gevoeld worden aan het oppervlak en spreekt men ook wel van een aardbeving. Het stelsel van de Mbw en onderliggende regelgeving kent de term aardbevingen niet, om die reden wordt in dit besluit ook de term (bodem)trilling gehanteerd.

⁶ <https://nam-onderzoeksrapporten.data-app.nl/reports/download/kleine-velden/nl/220febb2-2ff0-413d-9e1a-63bc9f0e3f13>

De minister constateert dat TNO, SodM en de Tcbb de indeling door de NAM van de gasvelden van ZO-Drenthe Zuur in risicocategorie I bevestigen.

V-35185

DGRGG-DTDO / 25856577

De gemeente Coevorden vraagt of aardbevingen te verwachten zijn in het geval de gaswinning niet wordt opgestart. Het risico op een aardbeving door (eerdere) gaswinning naar nul gaat na afloop van de gaswinning. Dat kan wel enkele jaren in beslag nemen.

De gemeente Coevorden verzoekt om een stappenplan dat wordt uitgevoerd in het geval van een aardbeving. Indien in een gasveld een beving plaatsvindt, meet het seismische meetnetwerk van het KNMI de magnitude en de locatie van de beving. Daarna kan worden bepaald of de beving werd veroorzaakt door gaswinningsactiviteiten.

In het seismisch risicobeheersplan van de NAM is een stappenplan vastgelegd voor acties en communicatie naar aanleiding van een beving. Hierin wordt onder andere vastgelegd wanneer de NAM een rapportage op moet stellen en productiemaatregelen moet overwegen. SodM beoordeelt die rapportage en de voorgestelde maatregelen en kan hierop handhaven.

De minister stelt vast dat alle aangevraagde gasvelden van ZO-Drenthe Zuur in de laagste seismische risicocategorie vallen. Tevens acht de minister het bestaande seismische meetnetwerk van het KNMI voldoende voor de monitoring van seismische activiteit in het gebied van het winningsplan ZO-Drenthe Zuur.

5.4. Schade door bodembeweging en veiligheid voor omwonenden

Bodembeweging is de verzamelnaam voor bodemdaling en bodemtrillingen.

5.4.1. Winningsplan

De NAM geeft aan dat bodemdaling door gaswinning zich manifesteert aan de oppervlakte in de vorm van een platte, zeer gelijkmatige schotel. Die schotel veroorzaakt een zeer geringe helling van maximaal een paar centimeter over een kilometer afstand aan het maaiveld. Omdat bodemdaling een geleidelijk en gelijkmatig proces is, verwacht de NAM geen directe schade aan gebouwen/bouwwerken en infrastructuur omdat de resulterende vervorming (zoals scheefstand, kromming en horizontale rek) van de bovengrond zeer klein is. De NAM verwijst naar "Studieresultaten betreffende ongelijkmatige zakkingen in verband met aardgaswinning in de provincie Groningen; een uitgave van de Commissie Bodemdaling door Aardgaswinning; maart 1987". Meer recente rapporten⁷ die mogelijke oorzaken van schade beschrijven, bevestigen dit beeld.

De NAM geeft aan dat de praktijkervaring met olie- en gasproductie in Nederland over de afgelopen jaren leert dat lichte aardbevingen als gevolg van olie- en gasproductie in de meeste gevallen niet leiden tot schade. Toch kan schade aan bebouwing in de nabije omgeving van het epicentrum van een geïnduceerde aardbeving niet worden uitgesloten. Hierbij spelen zowel kwetsbaarheid van de bebouwing als de intensiteit van de beving een belangrijke rol.

⁷ Rapport diepe bodemdaling en stijging gepubliceerd,
<https://www.schadedoormijnbouw.nl/nieuws/2021/03/rapport-diepe-bodemdaling-en-stijging-gepubliceerd>

De NAM stelt op basis van de SRA vast dat de gasvelden van ZO-Drenthe Zuur in de laagste seismische risicocategorie I vallen. Indien toch schade ontstaat als gevolg van bodemtrilling of bodemdaling door gaswinning, zal die schade overeenkomstig de regels van het burgerlijk recht door de NAM worden vergoed. Vanaf 1 juli 2020 behandelt het centraal schadeloket van de Commissie Mijnbouwschade de mijnbouwschademeldingen als gevolg van onder meer gaswinning uit kleine gasvelden in Nederland.

V-35185

DGRGG-DTDO / 25856577

5.4.2. Adviezen

Advies SodM

SodM verwacht niet dat de maximale samengestelde bodemdaling boven de gasvelden door historische en toekomstige productie in de omgeving van maximaal 10 cm (inclusief onzekerheid), een veiligheidsrisico of schade zal veroorzaken dat niet door tijdige maatregelen kan worden beheerst. SodM adviseert hiertoe een voorschrift in een eventueel besluit op te nemen dat de NAM binnen zes maanden na het instemmingsbesluit de gevolgen, beheersmaatregelen en financiële afspraken ten aanzien van bodemdaling in samenspraak met de decentrale overheden beschrijft. SodM schrijft dat van de maximale samengestelde bodemdaling van maximaal 10 cm, 0,5 millimeter (0,05 cm) cm is toe te schrijven aan deze aanvraag. Een extra 0,5 millimeter bodemdaling zal geen significant veiligheidsrisico of schade veroorzaken.

Advies Tcbb

Bij een te verwachten totale samengestelde bodemdaling van maximaal 10 cm door gas- en oliewinning in het gebied, waarvan volgens de metingen tot 2019 minder dan 5 cm is opgetreden, is naar het oordeel van de Tcbb redelijkerwijs geen schade aan bebouwing te verwachten. Gelet op de aard en omvang van de beoogde winning is daarbij naar het oordeel van de Tcbb in het winningsplan voorzien in een adequate monitoring van bodemdaling. De Tcbb ziet dan ook geen aanleiding om aanvullende maatregelen te adviseren.

Plaatsing in de laagste risicocategorie houdt in dat de kans op geïnduceerde bevingen en de schade als gevolg daarvan klein is. Mocht toch een geïnduceerde aardbeving optreden dan zal de schade die daardoor eventueel ontstaat voor het merendeel van cosmetische aard zijn met een kleine kans op licht constructieve schade. De Tcbb acht het bestaande seismische netwerk van het KNMI voldoende voor de monitoring van seismische activiteit in het gebied.

Advies provincie Drenthe, gemeente Coevorden en waterschap Vechtstromen

De provincie Drenthe schrijft dat in de directe omgeving van de gasvelden die onder de winning ZO-Drenthe Zuur vallen, zich meerdere actieve en (recent) gesloten gaswinningen en de op dat moment stilgelegde oliewinning Schoonebeek bevinden. Er is sprake van overlap van de effecten van deze gaswinningen. De provincie noemt hierbij de effecten van bodemdaling op de waterhuishouding.

De ervaring leert dat bij een bodemdaling van meer dan 5 cm maatregelen met betrekking tot het watersysteem wenselijk zijn. De provincie Drenthe vindt het daarom belangrijk dat de cumulatieve effecten van de gestapelde mijnbouw voor nu en in de toekomst goed in beeld worden gebracht en dat waar nodig maatregelen worden genomen. Belangrijk hierbij is dat ook de (toekomstige) financiering voldoende moet zijn geborgd.

In die zin sluit de provincie Drenthe zich aan bij het advies van SodM (het samen met de lokale overheden in beeld brengen van de gevolgen van bodemdaling en het maken van afspraken over beheersmaatregelen en bijbehorende financiering).

V-35185
DGRGG-DTDO / 25856577

De gemeente Coevorden en het waterschap Vechtstromen schrijven over de effecten van bodemdaling op hoofdlijnen hetzelfde als de provincie Drenthe. De gemeente Coevorden en het waterschap Vechtstromen onderschrijven ook het advies van SodM op dit vlak.

Advies gemeente Coevorden

De gemeente Coevorden schrijft dat het risico op seismiciteit gelijk blijft. Sinds 1996 hebben zich vier aardbevingen voorgedaan in het gebied. Twee van deze aardbevingen zijn goed voelbaar geweest voor de inwoners. De gevolgen hiervan op gebouwen zijn volgens de gemeente Coevorden niet bekend. Het risico op meerdere bevingen van deze sterkte kan voor onrust, bezorgdheid en gezondheidsklachten onder de inwoners zorgen.

Advies waterschap Vechtstromen

Het bevreemdt het waterschap Vechtstromen dat de lokale kennis die het waterschap heeft ingebracht met betrekking tot trillingsschade, opslingeringsrisico en waterkeringen, niet zou kunnen worden meegenomen in de seismische risicoanalyse. De leidraad van de SRA is wat betreft het waterschap Vechtstromen geen dogma en verzoekt daarom alsnog de specifieke lokale inbreng mee te nemen in de risicoanalyse.

5.4.3. Beoordeling schade door bodembeweging en veiligheid voor omwonenden

De minister stelt op basis van de adviezen van TNO, SodM en de Tcbb vast dat hoogstens een kleine kans bestaat op schade aan gebouwen of infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan, als gevolg van de gaswinning ZO-Drenthe Zuur. De schade die eventueel ontstaat zal voor het merendeel van cosmetische aard zijn met een kleine kans op licht constructieve schade. Dit geeft de minister geen aanleiding om instemming met het winningsplan op dit onderdeel te weigeren. Wanneer schade optreedt is de NAM op grond van artikel 6:177 van het Burgerlijk Wetboek verplicht de schade te vergoeden. Ook indien een waterschap als gevolg van de gaswinning compenserende maatregelen moet treffen, is de NAM aansprakelijk voor de kosten daarvan.

Sinds 1 juli 2020 kunnen mensen die vermoeden schade te hebben als gevolg van mijnbouwactiviteiten zich wenden tot de Commissie Mijnbouwschade. Door het instellen van deze commissie is er één plek waar mensen zich kunnen melden die schade hebben door mijnbouw. Het uitgangspunt bij de schadeafhandeling is dat deze laagdrempelig, transparant, deskundig en onafhankelijk is. Om het makkelijker te maken voor de schademelder, neemt de commissie in de praktijk de bewijslast over van de schademelder door het onderzoek naar de oorzaak van de schade op zich te nemen. Het advies dat de commissie uitbrengt is bindend voor de mijnbouwonderneming.

De provincie Drenthe vindt het belangrijk dat de cumulatieve effecten van gestapelde mijnbouw goed in beeld worden gebracht. De minister stelt vast dat het winningsplan een correcte beschrijving van de totale, historische en toekomstige bodemdaling in het gebied als gevolg van de gaswinning bevat, zoals bijvoorbeeld bodemdalingskaarten.

Ten aanzien van de adviezen over het voorschrijven van communicatie over bodemdaling benadrukt de minister dat de NAM in gesprek is en blijft met het waterschap over te nemen maatregelen en de kosten daarvan. De minister roept de NAM op voortdurend goed contact te houden met het waterschap en met inwoners over de gevolgen van bodemdaling en afspraken te maken over de gevolgen van bodemdaling in het gebied en de eventueel te treffen beheersmaatregelen en de financiële afspraken daaromtrent.

V-35185
DGRGG-DTDO / 25856577

Naar aanleiding van het advies van het waterschap Vechtstromen over lokale kennis in de SRA heeft een gesprek plaatsgevonden met de NAM over de lokale kennis die het waterschap heeft ingebracht. De NAM heeft de nog resterende vragen beantwoord.

Gelet op het bovenstaande is de minister van oordeel dat het winningsplan en de uitgebrachte adviezen geen aanleiding geven om instemming met het winningsplan te weigeren in het belang van de veiligheid voor omwonenden of het voorkomen van schade aan gebouwen of infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan, of op grond van die belangen beperkingen of voorschriften op te nemen.

5.5. Natuur en milieu

5.5.1. Winningsplan

Volgens de NAM is het dichtstbij gelegen beschermde natuurgebied het Natura 2000-gebied Mantingerzand, gelegen op zo'n 2,5 kilometer afstand van de rand van de betreffende gasvelden. De NAM heeft een effectbeoordeling gemaakt waarin wordt gekeken naar mogelijke indirecte negatieve effecten op (beschermde) natuurwaarden als gevolg van bodemdaling door gasproductie uit de Dalen en Oosterhesselen gasvelden en in cumulatie met overige gas- en oliewinning. Directe effecten van gaswinning op (beschermde) natuurwaarden zijn niet aan de orde omdat de activiteit plaatsvindt in de ondergrond.

De NAM verwacht geen negatieve effecten op (beschermde) natuurwaarden als gevolg van bodemtrillingen.

De totale (cumulatieve) verwachte bodemdaling in 2100 als gevolg van gas- en oliewinning uit alle velden inclusief de bodemdaling door winning uit de Dalen en Oosterhesselen gasvelden, laat zien dat ter plekke van het Natura 2000-gebied Mantingerzand of grondwaterbeschermingsgebied Kruidhaars, minder dan 2 cm bodemdaling te verwachten is. Ter plekke van grondwaterbeschermingsgebied Dalen valt minder dan 4 cm bodemdaling te verwachten.

De NAM geeft aan dat de nog te verwachten bodemdaling veroorzaakt door gaswinning uit de Dalen en Oosterhesselen gasvelden niet reikt tot aan het Natura 2000-gebied Mantingerzand. De bodemdaling door het voortzetten van de winning leidt zodoende in geen geval tot significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een significante vermindering van de oppervlakte van het gebied, of van de samenhang tussen de gebieden. Effecten als gevolg van de gaswinning op binnen het natuurgebied mogelijk voorkomende, al dan niet vrijgestelde, beschermde soorten zijn op voorhand uit te sluiten.

5.5.2. Adviezen

V-35185

Advies SodM

DGRGG-DTDO / 25856577

SodM vindt dat de geëvalueerde risico's met betrekking tot de voorgestelde gaswinning naar verwachting niet bijdragen aan nadelige gevolgen voor het milieu.

5.5.3. Beoordeling natuur en milieu

Het winningsplan is beoordeeld op mogelijke gevolgen voor natuur en milieu. Van de onderdelen die in het winningsplan beoordeeld worden kan het onderdeel bodembeweging mogelijk gevolgen hebben voor natuur en milieu.

Bodembeweging is de verzamelnaam voor bodemdaling en bodemtrillingen. Voor wat betreft mogelijke effecten van bodemtrillingen op natuur en milieu kan in algemene zin worden gesteld dat alleen uitzonderlijk zware trillingen gevolgen zouden kunnen hebben voor natuur en milieu. Dat is bij gaswinning uit de gasvelden binnen het winningsplan ZO-Drenthe Zuur niet aan de orde.

De bodemdaling veroorzaakt door de voorliggende wijziging van het winningsplan ZO-Drenthe Zuur (slechts een halve millimeter volgens TNO, zie § 5.2.2) strekt zich niet uit tot een Natura 2000-gebied of een ander milieubeschermingsgebied, zoals een grondwaterbeschermingsgebied of waterwingebied.

Om die reden is de minister van oordeel — mede gelet op het advies van SodM — dat geen zodanige nadelige effecten op natuur en milieu verwacht worden dat zij haar instemming met het winningsplan zou moeten weigeren of onder beperkingen verlenen of daaraan voorschriften zou moeten verbinden.

Om uit de gasvelden van ZO-Drenthe Zuur te kunnen winnen heeft de NAM niet alleen een winningsplan nodig waarmee de minister heeft ingestemd, maar ook een omgevingsvergunning voor de inrichting waarbinnen, of het mijnbouwwerk waarmee, de daadwerkelijke gaswinning en de daarmee verband houdende werkzaamheden plaatsvinden (de zogenaamde installatie). Voor wat betreft het winningsplan ZO-Drenthe Zuur heeft de afweging van de gevolgen van de bovengrondse activiteiten op de winningslocatie en de daaraan gerelateerde werkzaamheden, voor natuur en milieu reeds plaatsgevonden in het kader van de omgevingsvergunningen voor de gaswinningsinstallaties. Voor de volgende inrichtingen is op de volgende data een omgevingsvergunning verleend met de volgende kenmerken:

- Dalen 1, 3 juli 2006, ET/EM/6034074,
- Dalen 2, 28 april 2011, ETM/EM/11059973,
- Dalen 3, 9 mei 2012, DGETM-EM/12059116,
- Dalen 6, 10 maart 2009, ET/EM/9003786,
- Dalen 9, 15 april 2010, ETM/EM/10058800,
- Oosterhesselen-1, 1 september 2016, DGETM-EO/16116673, en
- Oosterhesselen-2, 17 juli 2014, DGETM-EM/14108374.

De effecten van de (bovengrondse) installaties zijn daarmee reeds afgewogen.

5.6. Overige adviezen

V-35185

DGRGG-DTDO / 25856577

5.6.1. Adviezen

De Mijnraad adviseert in de instemming met de actualisatie op te nemen dat abandonnering zal plaatsvinden binnen een redelijke termijn na definitieve beëindiging van de productie in 2033.

Informatievoorziening, communicatie en verbinding met de omgeving

De provincie Drenthe en de gemeente Coevorden geven aan dat in algemene zin onder de bevolking ten aanzien van mijnbouw veel zorgen leven. Het gaat dan om zorgen over eventuele bevingen, maar ook over de gevolgen van bodemdaling. Zeker als sprake is van zowel diepe als ondiepe bodemdaling leidt dit niet zelden tot onbegrip bij betrokkenen. De provincie Drenthe en de gemeente Coevorden pleiten er dan ook voor om de bevolking goed mee te nemen in de verdere planvorming. Het in de brede omgeving goed in beeld brengen van de effecten van bodemdaling maakt daar deel van uit. Ook moeten belanghebbenden erop gewezen worden dat zij voor afhandeling van eventuele schade de Commissie Mijnbouwschade kunnen inschakelen. Heldere en proactieve communicatie over alle aspecten van deze gaswinning is een taak voor zowel EZK (voormalig Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, nu KGG) als de NAM, vindt de provincie Drenthe. De gemeente Coevorden geeft aan dat gedacht kan worden aan een gebiedsproces.

Het waterschap Vechtstromen sluit zich op hoofdlijnen bij het voorgaande aan en acht een zorgvuldige communicatie door zowel de NAM als EZK (nu KGG), alsmede een passend gebiedsproces, nadrukkelijk gewenst.

De gemeente Coevorden en het waterschap Vechtstromen voelden zich overvallen door het adviesverzoek van 24 juli 2023 tijdens het reces. De gemeente Coevorden en het waterschap Vechtstromen waarderen de mogelijkheid om advies te geven, maar verzoeken in het vervolg eerder op de hoogte gebracht te worden. Ook dringt de gemeente Coevorden erop aan samen met inwoners ruim voor aanvang geïnformeerd te worden wanneer, en waar een winning in de gemeente opgestart wordt.

De gemeente Coevorden en de Mijnraad adviseren om het gebied mee te laten delen in de opbrengst van de winning van delfstoffen.

5.6.2. Beoordeling overige adviezen

De minister is zich bewust van de zorgen in de omgeving waar mijnbouwactiviteiten plaatsvinden en onderschrijft het belang van de in deze paragraaf opgenomen adviespunten. De aanvraag inclusief de adviezen worden echter getoetst en gewogen in het licht van de in de Mbw opgenomen toetsingsgronden (zie § 3.1). Uitsluitend die toetsingsgronden worden door de minister gebruikt bij de beoordeling van de aanvraag en kunnen eventueel leiden tot voorschriften aan het besluit. Onderdelen van een advies die zien op andere zaken worden wel door de minister gezien en beantwoord maar kunnen niet leiden tot een weigering van de instemming of het opnemen van voorschriften aan het besluit.

De Mijnraad adviseert in dit besluit op te nemen dat abandonnering binnen een redelijke termijn na de definitieve beëindiging van de productie in 2032 plaatsvindt. De minister stelt vast dat in artikel 44 van de Mbw de houder van een winningsvergunning wordt verplicht om een mijnbouwwerk dat buiten gebruik is, te verwijderen. Dit moet gebeuren volgens een verwijderingsplan, dat een jaar na buitengebruikstelling wordt ingediend bij de minister. Uit het ingediende winningsplan blijkt dat de NAM de komende jaren eerst nog aardgas gaat winnen.

V-35185

DGRGG-DTDO / 25856577

Informatievoorziening, communicatie en verbinding met de omgeving

De minister begrijpt bezorgdheid van de inwoners door het risico op bodemtrilling door gaswinning. De minister wil benadrukken dat goede communicatie en feitelijke informatie vanuit de NAM kunnen leiden tot meer rust bij inwoners. Zij roept de NAM hier dan ook toe op.

Om bewoners goed te informeren organiseert het ministerie van KGG een informatiebijeenkomst. Hierbij zijn TNO, SodM en de NAM ook aanwezig.

De minister betreurt het dat de gemeente Coevorden en het waterschap Vechtstromen zich overvallen voelen door het adviesverzoek van 24 juli 2023 tijdens het reces. Op 31 augustus 2023 heeft EZK een informatiesessie georganiseerd met de decentrale overheden. De NAM was hier ook bij aanwezig.

Het delen van de opbrengsten van aardgaswinning is momenteel geen onderdeel van het afwegingskader om tot een besluit te komen. In 2023 is een verkenning uitgevoerd naar een mogelijke andere batenverdeling bij mijnbouwactiviteiten, de appreciatie op het onderzoeksrapport 'Lustenverdeling Mijnbouw' is met de Tweede Kamer gedeeld bij brief van 7 februari 2024 (Kamerstukken II, 2023/24, 32849, nr. 240)⁸. Op basis van dit rapport is gesteld dat een nieuw herverdeelmiddel wenselijk is, maar dat het herverdeelmiddelproces gecompliceerd is en een alternatieve verdeling van baten risico's met zich meebrengt. Uiteindelijk moet voorkomen worden dat herverdeling tot nieuwe ongelijkheden leidt. Dit onderwerp is nog in ontwikkeling en er is nog geen besluit over genomen.

6. Eindbeoordeling

Gelet op het winningsplan en de adviezen komt de minister samenvattend tot de volgende voorlopige beoordeling van het winningsplan.

6.1. Planmatig beheer en gebruik delfstoffen

De minister stelt vast dat het winningsplan ZO-Drenthe Zuur overeenstemt met de principes van planmatig beheer en gebruik.

6.2. Bodemdaling

De minister stelt vast dat de nog te verwachten bodemdaling als gevolg van de gaswinning uit de gasvelden Dalen DC, Dalen ZE22C en Oosterhesselen ZE22C minder dan 2 cm (inclusief onzekerheid minder dan 4 cm) is.

⁸ <https://zoek.officiëlebeelden.nl/kst-32849-240.html>

De minister vindt het aannemelijk dat de uiteindelijke cumulatieve bodemdaling door gas- en oliewinning in dit gebied inclusief de omringende velden en inclusief onzekerheid, maximaal 10 cm zal bedragen.

V-35185

DGRGG-DTDO / 25856577

De minister baseert zich daarbij op de adviezen van SodM en TNO en stelt vast dat het voortzetten van de gaswinning conform de huidige aanvraag slechts een 0,5 millimeter (0,05 cm) bijdraagt aan de totale bodemdaling in 2100.

Op grond van het vorenstaande ziet de minister in de verwachte bodemdaling geen aanleiding om instemming te weigeren of om beperkingen of voorschriften ten aanzien van de bodemdaling aan haar instemming te verbinden.

6.3. Bodemtrilling

De minister stelt vast dat alle aangevraagde gasvelden van ZO-Drenthe Zuur in de laagste seismische risicocategorie vallen. Tevens acht de minister het bestaande seismische meetnetwerk van het KNMI voldoende voor de monitoring van seismische activiteit in het gebied van het winningsplan ZO-Drenthe Zuur.

6.4. Schade door bodembeweging en veiligheid voor omwonenden

De minister stelt op basis van de adviezen van TNO, SodM en de Tcbb vast dat hoogstens een kleine kans bestaat op schade aan gebouwen of infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan, als gevolg van de gaswinning ZO-Drenthe Zuur. De schade die eventueel ontstaat zal voor het merendeel van cosmetische aard zijn met een kleine kans op licht constructieve schade. Dit geeft de minister geen aanleiding om instemming met het winningsplan op dit onderdeel te weigeren.

6.5. Natuur en milieu

De minister stelt vast dat geen zodanige nadelige effecten op natuur en milieu verwacht worden dat zij haar instemming met het winningsplan zou moeten weigeren of beperkingen zou moeten opnemen.

6.6. Conclusie

Gelet op het bovenstaande ziet de minister geen aanleiding om in het belang van de veiligheid voor omwonenden of het voorkómen van schade aan gebouwen of infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan, in het belang van het planmatig gebruik of beheer van delfstoffen, of gelet op nadelige gevolgen voor milieu of natuur, de instemming met het winningsplan ZO-Drenthe Zuur geheel of gedeeltelijk te weigeren.

7. Besluit

V-35185

Gelet op de door Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. ingediende actualisatie van het winningsplan ZO-Drenthe Zuur van 31 oktober 2022 (aangevuld op 1 november 2022, 15 november 2022, 30 januari 2023 en 6 november 2024), dat ziet op een maximaal verwachte productie van in totaal 11.399 miljoen Nm³ aardgas, bestaande uit:

DGRGG-DTDO / 25856577

- maximaal in totaal 798 miljoen Nm³ aardgas vanuit gasveld Dalen DC tot en met 2032,
- maximaal in totaal 7.043 miljoen Nm³ aardgas vanuit gasveld Dalen ZE22C tot en met 2032,
- maximaal in totaal 3.558 miljoen Nm³ aardgas vanuit gasveld Oosterhesselen ZE22C tot en met 2031,

de bij het winningsplan behorende bijlagen en de hierover ingewonnen adviezen, en de artikelen 34, derde lid, en 36, tweede lid van de Mijnbouwwet,

en overwegende dat de winning door Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. vanuit de gasvelden van ZO-Drenthe Zuur conform artikel 34, eerste lid, van de Mijnbouwwet plaats dient te vinden overeenkomstig het ingediende winningsplan,

besluit de Minister van Klimaat en Groene Groei in te stemmen met de actualisatie van het winningsplan.

De Minister van Klimaat en Groene Groei,
namens deze, 5.1.2.e

5.1.2.e

MT-lid directie Transitie Diepe Ondergrond